navbharat
Mega Developers

DHARAVI COMPILED MEDIA REPORT
04 Apr, 2025 - 05 Apr, 2025

Total Mention 25

Print	Financial	Mainline	Regional	Periodical
2	N/A	N/A	2	N/A

Tv	Business	English	Hindi	Regional
2	N/A	2	N/A	N/A

Online
21

Print

No	Newspaper	Headline	Edition	Pg
1.	Maharashtra Times	Well-equipped Dharavi	Mumbai	3
2.	Pudhari	Dharavi redevelopment: A new city is emerging	Mumbai	4

Maharashtra Times • 05 Apr • Dharavi

Well-equipped Dharavi

3 • PG	911 • Sqcm	2072799 • AVE	1.3M • Cir	Top Left

Mumbai

सुविधासज्ज धारावी

‘डीएनए’ मास्टर प्लॅनमध्ये पायाभूत सुविधांवर विशेष भर

हेमंत साटम
hemant.satam@timesofindia.com

मुंबई : धारावी पुनर्विकास योजनेतील (डीआरपी) पुनर्विकसित धारावीमध्ये रहिवाशांना हिरवळ, मोकळ्या जागा, रस्ते सुरक्षा, उद्यानांसह महत्त्वाच्या पायाभूत सुविधा उपलब्ध होणार आहेत. धारावी अधिसूचित क्षेत्राच्या (डीएनए) मास्टर प्लॅनमध्ये

मटा विशेष

पुनर्विकसित धारावीतील सोयीसुविधांवर विशेष लक्ष केंद्रित करण्यात आले आहे. येथील रहिवाशांसाठी मेट्रोसह अन्य सार्वजनिक वाहतूक व्यवस्था पाच मिनिटांच्या अंतरावर राहतील, असे नियोजन करण्यात आले आहे.

धारावी पुनर्विकास योजनेमध्ये (डीआरपी) पुनर्विकसित भूभागात रहिवाशांना नेमक्या कोणत्या सुविधा असतील, याचे काटेकार नियोजन मास्टर प्लॅनमध्ये करण्यात आले आहे. या प्रकल्पाचा भाग म्हणून सध्या सर्वेक्षणाची प्रक्रिया सुरू आहे. गेल्या काही महिन्यांपासून धारावी पुनर्विकास प्रकल्प चर्चेच्या केंद्रस्थानी आहे. त्यातील पुनर्विकसित धारावीमध्ये रहिवाशांना कोणकोणत्या पायाभूत सुविधा मिळतील, असे प्रश्न उपस्थित केले जात आहेत. त्यासंदर्भात सूत्रांनी दिलेल्या माहितीनुसार, मास्टर प्लॅनमध्ये या ठिकाणी लोकसंख्येची घनता ही बाब लक्षात घेण्यात आली आहे. धारावीतील लोकसंख्येची घनता अधिक असल्याने पुनर्विकसित भागातील मोकळ्या जागा, हिरवळ, चालण्यासाठी मोकळी जागा, रस्ते सुरक्षा, सार्वजनिक वाहतूक व्यवस्थेचा सक्षम वापर आदींवर भर देण्यात आला आहे.

मास्टर प्लॅननुसार, पुनर्विकसित धारावीत काँक्रीटच्या जंगलाचे प्रतिबिंब उमटणार नाही, याची दक्षता घेण्यात येणार आहे. उत्तम पायाभूत सुविधा देण्याच्या अनुषंगाने प्लॅनमध्ये महत्त्वाच्या बाबींचा समावेश करण्यात आला आहे. मैदानांप्रमाणेच हिरवळ अधिक प्रमाणात राहील, याचा विशेषत्वाने विचार करण्यात आला आहे. नियोजनाचा भाग म्हणून चालण्यासाठी मोकळी जागा, सायकल ट्रॅकची सुविधा राहणार आहे. वाहनांमुळे रस्त्यांवर कोंडी होऊ नये, यासाठी सार्वजनिक वाहतूक व्यवस्था अधिक सक्षम केली जाईल. त्यासाठी इथल्या रहिवाशांना पाच मिनिटांच्या अंतरावर सार्वजनिक वाहतूक व्यवस्था उपलब्ध राहील, अशी रचना राहणार असल्याचे सूत्रांचे म्हणणे आहे. ही व्यवस्था पुनर्विकसितप्रमाणेच अपात्र धारावीकरांना स्थलांतरित केल्या जाणाऱ्या नवीन वसाहतीतही राहणार आहे. सुरक्षित रस्ते संकल्पना राबवताना रहिवाशांना चालण्यासाठी मोकळी जागा, सार्वजनिक वाहतूक व्यवस्थेमुळे वाहनांची संख्या कमी प्रमाणात राहील, असा दावा केला जात आहे. साधारणपणे, जागतिक पातळीवर शहरांच्या नियोजन, आरेखनात अवलंबल्या जाणाऱ्या घटकांचा समावेश त्यात करण्यात आल्याचे सांगण्यात येते.

- पाच मिनिटांच्या अंतरावर वाहतूक व्यवस्था
- मोकळे रस्ते, हिरवळ, सायकल ट्रॅकची सोय
- वाहतूककोंडी टाळण्यासाठी उपाययोजना

चित्र : एआय

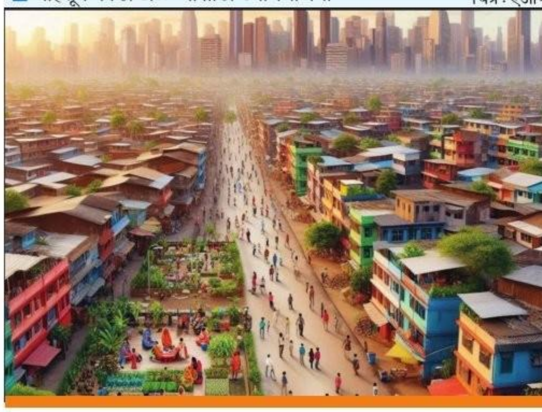

दीड लाख घरे

धारावीतील पात्र, अपात्र रहिवाशांसाठी सुमारे दीड लाख नवीन घरे बांधण्यात येतील. १ जानेवारी २००० पूर्वी धारावीमध्ये राहणाऱ्या तळमजल्यावरील रहिवाशांना धारावीत ३५० चौ.फूट घर विनामूल्य मिळेल. १ जानेवारी २००० ते १ जानेवारी २०११ या कालावधीतील तळमजल्यावरील रहिवाशांना पंतप्रधान आवास योजनेतंर्गत धारावीबाहेर कमी दरांत ३०० चौ.फू. घर मिळेल. १५ नोव्हेंबर २०२२पर्यंत वरच्या मजल्यावरील सर्व रहिवाशांना आणि १५ नोव्हेंबर २०२२पर्यंत इतर तळमजल्यावरील रहिवाशांना धारावीबाहेर भाडेतत्त्वावर, खरेदी तत्त्वावर ३०० चौ.फू. घरे मिळतील.

The Dharavi Redevelopment Project (DRP) focuses on improving infrastructure with green spaces, cycle tracks, and efficient public transport. A master plan ensures 1.5 lakh new homes for residents, prioritizing road safety and reducing congestion. The project includes facilities like metro access within five minutes, emphasizing sustainable urban planning.

Pudhari • 05 Apr • Dharavi

Dharavi redevelopment: A new city is emerging

4 • PG	407 • Sqcm	366663 • AVE	347.1K • Cir	Top Right

Mumbai

धारावी पुनर्विकास : उभे राहतेय नवे शहर

धारावी.. आशिया खंडातील सर्वात मोठी झोपडपट्टी म्हणून कुप्रसिद्ध. या २.३९ चौरस कि. मीटर परिसरात पसरलेल्या वस्तीचा पुनर्विकास व्हावा, अशा चर्चा विसाव्या शतकाच्या उत्तरार्धात सुरू झाल्या, जेव्हा तुलनेने लोकसंख्या कमी होती. तरीही हा प्रकल्प अत्यंत आव्हानात्मक मानला गेला. दोन दशके उलटूनही रखडलेला हा प्रकल्प आता राज्य सरकारच्या आग्रही भूमिकेमुळे पूर्णत्वास जाण्याची शक्यता निर्माण झाली आहे. हा प्रकल्प केवळ धारावीच नव्हे, तर संपूर्ण मुंबईच्या विकासाला दिशा देणारा ठरणार आहे. त्याचमुळे सध्याच्या प्रकल्पाचा आढावा, त्याच्यासमोरील आव्हाने आणि धारावीकरांना यातून नेमकं काय मिळणार याचा हा धांडोळा...

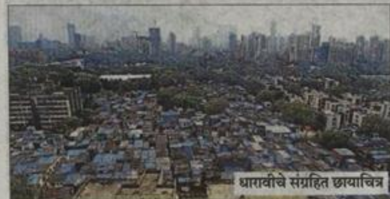

धारावीचे संग्रहित छायाचित्र

• मुंबईच्या गतिशीलतेला ऊर्जा देणारी धारावी

आपल्या कष्टाळू, उद्योगी स्वभावातून परिस्थितीशी सतत दोन हात करत मुंबईच्या मध्यभागी पसरलेली धारावी तिच्या महानगरी संघर्षशील जीवनाचे मूर्तिमंत उदाहरण. धारावीच्या पोटात असंख्य लघुउद्योग बहरले आहेत. विशेषतः चर्मोद्योग, कागदाचा पुनर्वापर, मातीच्या वस्तू त्याबरोबर इथला कापड उद्योग प्रसिद्ध आहे. धारावीतील लोकसंख्या अत्यंत दाट असून, अरुंद कोंदट गल्ल्या आणि अनधिकृत बांधकामे यामुळे बकालपणाशीही ही वस्ती झुंज देते. पाणीटंचाई, अस्वच्छता आणि आरोग्यविषयक समस्या येथील रहिवाशांच्या जणू पाचवीलाच पूजलेल्या आहेत. अत्यंत दाटीवाटीने राहणारी प्रचंड लोकसंख्या आणि आरोग्य सुविधांचा अभाव यामुळे पाणीटंचाई, अस्वच्छता यामुळे क्षयसारख्या संसर्गजन्य आजारांनी या वस्तीत घर केले आहे. शिक्षण आणि रोजगाराच्या संधी मर्यादित असल्याने अनेक कुटुंबांना हाता-तोंडाची गाठ पडण्यासाठीही प्रचंड संघर्ष करावा लागतो. इतकं असलं तरी, धारावीतील समाज एकसंध असून, धारावीचा लढाऊ आणि जिद्दी स्वभाव मुंबईच्या गतिशीलतेला ऊर्जा देणारा आहे.

सुमारे २.३९ चौरस किलोमीटर क्षेत्रफळावर ७ लाख ते १० लाखांहून अधिक लोक राहतात. त्यामुळे येथे लोकसंख्येची घनता प्रतिचौरस किलोमीटर २,९२,००० ते ४,१८,००० इतकी आहे. संपूर्ण मुंबईची सरासरी लोकसंख्येची घनता २७,००० प्रतिचौरस किलोमीटर इतकी आहे. इथल्या अरुंद गल्ली बोळात जणू प्रतिसृष्टीच अवतरली आहे. छोटे छोटे लघुउद्योग, कुटिरोद्योग धारावीत बहराला आले. काळ जसजसा पुढे सरकला तसे वाढती लोकसंख्या आणि शासकीय उदासीनतेमुळे धारावीत मूलभूत सुविधांची वानवा निर्माण झाली. धारावीने लघुउद्योगांच्या माध्यमातून मुंबईच्या अर्थव्यवस्थेला हातभार लावला, पण आज तिची परिस्थिती जागतिक दर्जाच्या शहराला शोभणारी नाही. म्हणूनच धारावीकर अनेक वर्षांपासून या वस्तीच्या संपूर्ण कायापालटाची वाट पाहत आहे. आता धारावी पुनर्विकास प्रकल्पामुळे धारावीच्या रहिवाशांच्या पक्क्या घरांचे स्वप्न दृष्टिपथात आले आहे.

धारावीचा संघर्षमय इतिहास

राज्य सरकारने धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाला 'विशेष प्रकल्प' म्हणून मान्यता दिली आहे. धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाच्या (डीआरपी) अंतर्गत सर्वेक्षणाला वेग आला असून, आतापर्यंत ९७,००० हून अधिक लेन रेकी पूर्ण झाल्या असून, ९१,००० हून अधिक घरांवर क्रमांक देण्यात आले आहेत. सुमारे ६५,००० झोपड्यांचे प्रत्यक्ष सर्वेक्षण झाले आहे.

आकड्यांमध्ये धारावी

- २.३९ चौरस कि.मी.
- लोकसंख्या १० लाख
- प्रतिचौरस कि.मी.- ४ लाख लोक
- बांधली जाणार १.५ लाख घरे
- सर्वात मोठा पुनर्वसन प्रकल्प
- ९१ हजार घरांना दिले घर नंबर

झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाच्या (एसआरए) नियमानुसार तळमजल्यावरील झोपड्या, वरच्या मजल्यावरील सदनिका, एसआरए इमारती, रेल्वेच्या जागेवरील झोपड्या आणि धार्मिक स्थळांचा समावेश या सर्वेक्षणात केला जात आहे. या प्रक्रियेनंतर पात्र धारावीकरांची निश्चिती केली जाईल.

यासाठी 'भाडेकरार-खरेदी' योजना राबवली जाईल, जिथे लाभार्थी वाजवी भाडे भरून किंवा माफक दरात घर खरेदी करू शकतील. विशेष म्हणजे, झोपडपट्टी पुनर्वसन प्रकल्पाच्या नियमांनुसार घराचे क्षेत्रफळ २७० चौरस फूट असते, मात्र धारावीकरांसाठी हा नियम शिथिल करून ३५० चौरस फुटांचे घर देण्यात येणार आहे. याशिवाय, पुनर्वसनानंतर धारावीकरांना पुढील १० वर्षे कोणताही देखभाल खर्च भरावा लागणार नाही. प्रत्येक पुनर्विकसित सोसायटीतील १० टक्के क्षेत्र व्यावसायिक वापरासाठी राखीव ठेवले जाईल आणि त्यातून येणाऱ्या उत्पन्नातून सोसायटीचा देखभाल खर्च भागवला जाईल. यामुळे धारावीकरांचा कायमस्वरूपी आर्थिक भार कमी होईल. धारावीतील उद्योगांना पाच वर्षांपर्यंत राज्य जीएसटीतून सूट दिली जाणार आहे.

सर्वांगीण विकासाचे आश्वासन

धारावी पुनर्विकास प्रकल्प केवळ घर उपलब्ध करून देण्यापुरता मर्यादित न राहता संपूर्ण भागाचा विकास करेल. स्वतंत्र स्वयंपाकघर आणि शौचालय असलेली घरे अखंडित वीज आणि पाणीपुरवठा सांडपाण्याचे योग्य व्यवस्थापन प्रशस्त रस्ते, उद्याने, खेळाची मैदाने अद्ययावत आरोग्य सुविधा आणि शैक्षणिक संस्था, मॉल्स, रेस्टॉरंटस् आणि शॉपिंग कॉम्प्लेक्स.

प्रकल्पासमोरील आव्हाने

धारावी पुनर्विकास प्रकल्प हा आशियातील सर्वांत मोठ्या झोपडपट्टीच्या पुनर्विकासाचा महत्त्वाकांक्षी उपक्रम आहे. यामध्ये विविध घटकांना पुनर्वसनाच्या चौकटीत सामावून घेणे हे मोठे आव्हान आहे. धारावीतील निसर्ग उद्यान आणि इतर आरक्षित भूखंड, तसेच फनेल झोनमुळे उंच इमारती उभारण्यावर मर्यादा येऊ शकते. संक्रमण शिबिरे न उभारता थेट घरांच्या चाव्या रहिवाशांच्या हाती देण्याच्या सरकारच्या निर्णयामुळे प्रकल्प वेळेत पूर्ण करणे अत्यंत महत्त्वाचे ठरणार आहे. तसेच, अपात्र रहिवाशांसाठी धारावीबाहेर पुनर्वसन करताना तिथेही योग्य पायाभूत सुविधा उभारण्याचे मोठे आव्हान आहे.

धारावीकरांना काय मिळणार?

धारावी पुनर्विकास प्रकल्पामध्ये प्रत्येक धारावीकराला घर मिळणार आहे, हे या प्रकल्पाचे वैशिष्ट्य आहे. याआधी केवळ पात्र रहिवाशांनाच घर देण्याची योजना होती, मात्र यावेळी अपात्र धारावीकरांनाही विशेष नियम आणि अटींसह पुनर्वसनाचा लाभ मिळणार आहे.

- सन २००० पूर्वी तळमजल्यावर वास्तव्यास असलेल्या रहिवाशांना ३५० चौरस फुटांचे मोफत घर मिळेल.
- १ जानेवारी २००० ते १ जानेवारी २०११ दरम्यान तळमजल्यावर आलेल्या रहिवाशांना धारावीबाहेर प्रधानमंत्री आवास योजनेंतर्गत ३०० चौरस फुटांचे माफक दरातील घर दिले जाईल.
- १ जानेवारी २०११ ते १५ नोव्हेंबर २०२२ दरम्यान तळमजल्यावर आलेले आणि १५ नोव्हेंबर २०२२ पूर्वी वरच्या मजल्यावर राहणाऱ्या रहिवाशांना धारावीबाहेर ३०० चौरस फुटांचे घर माफक दरात देण्यात येईल.

- प्रतिनिधी

The Dharavi Redevelopment Project aims to transform Dharavi's slum into a modern city with 1.5 lakh new homes, improved infrastructure, and public amenities. Challenges include overcrowding, sanitation, and health issues. The plan includes affordable housing, free utilities for three years, and support for local industries to boost Mumbai’s growth.

Channel Overview

Business Channel

No Coverage in this segment

Hindi Channel

No Coverage in this segment

English Channel

Total Clip	Top Channel
2	**NDTV24x7 (2)**

1. NDTV24x7 2

NDTV24x7
Dharavi

The Dharavi Redevelopment Project is making progress with railway land playing a crucial role. A 40-acre parcel in Matunga ha...

Exclusive • English • 05:52 PM 04 Apr, 2025

NDTV24x7
Dharavi

The Dharavi redevelopment project is making significant progress, utilizing 40 acres of railway land in Matunga for the first...

Breaking News • English • 08:50 AM 04 Apr, 2025

Online Coverage

No	Portal Name	Headline (Incorporated with URL)	Reach
1.	Hindustan Times	Patra Chawl redevelopment: MHADA completes allotment of flats to 663 tenants in ...	124.6M
2.	Ndtv	NDTV Exclusive: Railway Land To House Families Impacted By Dharavi Project	111.1M
3.	Ndtv	First On NDTV: Railway Land To House Families Impacted By Dharavi Redevelopment	111.1M
4.	ABP Live	Waqf Bill: संजय राउत का प्रफुल्ल पटेल पर हमला, कहा- " ये लोग जमीन देखकर..."	85.9M
5.	Ndtv	Dharavi Redevelopment Project का जमीनी स्तर पर कैसा हो रहा काम Project के CEO ने...	50.6M
6.	Dailyhunt	Sanjay Raut attacks Praful Patel, said- "These people see the land..."	18.6M
7.	Dailyhunt	Ajit Pawar"s support to Waqf Bill shows his hypocrisy and helplessness for powe...	18.6M
8.	ThePrint	Ajit Pawar"s support to Waqf Bill shows his hypocrisy and helplessness for powe...	11.3M
9.	Vartha Bharathi	Ajit Pawar"s support to Waqf Bill shows his hypocrisy and helplessness for powe...	854.4K
10.	India Herald	Sanjay Raut attacks Praful Patel, said- "These people see the land..." Find ou...	651.5K
11.	News Drum	Ajit Pawar"s support to Waqf Bill shows his hypocrisy and helplessness for powe...	158.4K
12.	Maharashtra Times	Mumbai News : सुविधासज्ज धारावी! पुनर्विकसित धारावीमध्ये नेमक्या कोणत्या सुविधा?...	N/A
13.	UNI	Ajit Pawar"s support for Waqf Bill shows his thirst for power: Maha Congress ch...	N/A
14.	Ndtv Profit	Dharavi Redevelopment Project Comes Alive As Construction Work Begins — NDTV Net...	N/A
15.	Marathi	Dharavi Redevelopment: रेल्वेच्या 40 एकर जमिनीचाही होणार उपयोग, कर्मचाऱ्यांना हो...	N/A
16.	BharatKi Baat	Sapkal accuses Ajit Pawar of hypocrisy and powerlessness for supporting the Waqf...	N/A
17.	Ndtv Profit	धारावी की बदलती तस्वीर, देखें रीडेवलपमेंट के पहले कंस्ट्रक्शन साइट से एक्सक्लूसि...	N/A
18.	News89	NDTV Exclusive: Railway Land To House Families Impacted By Dharavi Project	N/A
19.	Promo News	NDTV Exclusive: Railway Land To House Families Impacted By Dharavi Project	N/A
20.	Carawan	Waqf Bill: Conspiracy to Snatch Waqf Properties from Muslims and Hand Over to In...	N/A
21.	Namma Kudla English	Sanjay Raut: Will Uncover Fadnavis"s Previous Waqf Land Transactions	N/A